

29 Ianuarie 2010, nr. 441

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul legii pentru modificarea Legii nr.1347-XIII din 09.10.1997 privind deșeurile de producție și menajere (art.16, 20, 27, anexa nr.2)

(înregistrat în Parlament cu numărul 2113.2009 din 28 Decembrie 2009)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului legii pentru modificarea Legii nr.1347-XIII din 09.10.1997 privind deșeurile de producție și menajere (art.16, 20, 27, anexa nr.2).

Evaluarea generală

1. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.

2. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

3. Scopul promovării proiectului. În lipsa unei note informative care ar însoți proiectul actului legislativ supus expertizei este greu de determinat care este scopul promovării proiectului. Însă, din analiza modificărilor propuse, se poate constata că scopul proiectului este de a abroga alineatul (2) articolul 16, alineatul (2) articolul 20, articolul 27 și anexa nr.2 care stabilesc interdicția importului de ambalaje de unică folosință, cu sau fără conținut, pentru care nu există metode inofensive de reciclare sau de distrugere.

Fundamentarea proiectului

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei nu este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul nu respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

5. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă Proiectul legii a fost înregistrat în Parlament la 28.12.2009 și plasat în aceeași zi pe pagina web a Parlamentului. La 29.12.2009 proiectul a fost adoptat de către Parlament, fără a acorda exponenților societății civile posibilitatea să se expună asupra proiectului de lege în cauză, acesta fiind examinat în procedură legislativă urgentă.

6. Suficiența argumentării. Fundamentarea proiectului de act legislativ nu a fost efectuată în conformitate cu articolul 20 al Legii nr. 780/2001 sau cel puțin nota informativă la proiect nu a fost publicată pe pagina web al Parlamentului Republicii Moldova.

Astfel, lipsesc informații privind efectuarea expertizei juridice, economice, financiare, științifice, ecologice și de alt gen. În acest fel se încalcă dispozițiile art. 22 din Legea nr. 780/2001.

Mai mult ca atât, pentru promovarea unui astfel de proiect de act normativ, implementarea căruia, va avea consecințe directe și negative asupra mediului înconjurător expertiza ecologică este obligatorie, deoarece expertiza ecologică are menirea de a contribui la:

- a) coordonarea proiectului cu legislația ecologică în vigoare;
- b) asigurarea ocrotirii sănătății omului și protecția mediului înconjurător;
- c) prognozarea consecințelor ecologice.

În urma abrogării alineatului (2) articolul 16, alineatului (2) articolul 20, articolului 27 și anexei nr.2 din Legea 1347/09.10.1997, va fi permis importul ambalajelor de unică folosință, în lipsa oricărei evidențe din partea autorităților publice responsabile de protecția mediului. Ambalajele de unică folosință utilizate nu vor fi colectate și reciclate, dar vor ajunge în tomberoane, iar statul va fi nevoit să creeze poligoane pentru depozitarea acestor deșeuri. Astfel, în situația creată trebuie să fie făcută și o expertiză financiară care să stabilească care vor fi cheltuielile ce le va suporta statul pentru lichidarea deșeurilor acumulate în urma utilizării ambalajelor de unică folosință precum și cheltuielile de organizare a noilor poligoane unde să fie depozitate aceste deșeuri.

7. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Proiectul actului legislativ nu conține careva referiri la legislația comunitară și alte standarde internaționale. Lipsa referirii la legislația comunitară și alte standarde internaționale, nu poate fi explicată, deoarece se propune un proiect ce va modifica modul de importare a ambalajelor de unică folosință și va avea consecințe directe și negative asupra mediului înconjurător.

În această ordine de idei, menționăm că la elaborarea proiectului urmau să fie luate în considerare și Directivele UE privind deșeurile de producție și menajere. Potrivit lit. c) a articolului 20 al Legii 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să includă referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.

8. Fundamentarea economico-financiară. Nu este făcută fundamentarea financiar-economică, cu toate că implementarea proiectului în cauză presupune suportarea anumitor cheltuieli financiare. Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

9. Analiza impactului de reglementare a proiectului. Proiectul de lege nu a fost supus analizei impactului de reglementare, așa cum este prevăzut de art. 20 din Legea nr. 780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative, art. 4 și art.13 din Legea nr.235-XVI din 20.07.2006 privind principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, precum și de Metodologia de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1230 din 24.10.2006.

Lipsa analizei impactului de reglementare, nu poate fi explicată, deoarece se propune un proiect ce va modifica modul de importate a ambalajelor de unică folosință și va avea consecințe directe și negative asupra mediului înconjurător. Prin urmare, analiza de impact al acestuia asupra asigurării respectării drepturilor și intereselor cetățenilor, întreprinzătorilor și ale statului este obligatorie.

Evaluarea de fond a coruptibilității

10. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. În procesul de expertiză a proiectului a fost depistată promovarea directă a intereselor/beneficiilor unor persoane atât fizice, cât și juridice. Astfel, considerăm că se propune modificarea legii, pentru a satisface interesele materiale ale unui grup de întreprinzători (a se vedea și stenograma ședinței Parlamentului din 29.12.2009 (<http://parlament.md/news/plenaryrecords/29.12.2009/>), raportor d-I Valeriu Cosarciuc) în detrimentul intereselor globale și primordiale ale societății - protecția mediului înconjurător, viața și sănătatea cetățenilor Republicii Moldova.

11. Prejudiciile aduse prin aplicarea actului. Proiectul poate aduce prejudicii societății și anume mediului înconjurător, deoarece vizează în mod direct condițiile de viață și sănătatea populației, precum și capacitățile de dezvoltare durabilă a societății pe viitor.

Totodată, prin implementarea proiectului legii supus expertizei se va încălca dreptul fiecărui cetățean la un mediu înconjurător sănătos, astfel, fiind ignorate prevederile art. 37 din Constituția R. Moldova, care consacră dreptul fiecărui om la un mediu înconjurător neprejudicios, din punct de vedere ecologic pentru viață și sănătate.

Adițional, am putea presupune că drept urmare a adoptării acestei legi R. Moldova poate deveni în scurt timp "o gunoiște" a Europei, în timp ce unele persoane își vor majora capitalul din contul sănătății generațiilor viitoare.

12. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Considerăm că proiectul Legii este în contradicție directă și contravine în mod flagrant art. 37 al Constituției Republicii Moldova care garantează dreptul fiecărui om la un mediu înconjurător sănătos.

13. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

14. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul nu stabilește atribuții ale autorităților publice, nici proceduri administrative noi sau alte chestiuni vizînd activitatea acestora.

Concluzii

Considerăm că proiectul nu putea fi adoptat de către legislativ în redacția înaintată în Parlament și în acest context reiterăm constatările principale ale acestui raport de expertiză:

A. Promovarea unei astfel de legi, implementarea căreia, va avea consecințe directe și negative asupra mediului înconjurător, trebuia să fie făcută doar după efectuarea expertizei ecologice care are menirea de a contribui la:

- a) coordonarea proiectului cu legislația ecologică în vigoare;
- b) asigurarea ocrotirii sănătății omului și protecția mediului înconjurător;
- c) prognozarea consecințelor ecologice.

B. A fost depistată promovarea directă a intereselor/beneficiilor unor persoane atît fizice, cît și juridice. Astfel, considerăm că se propune modificarea legii, pentru a satisface interesele materiale ale unui grup de întreprinzători (a se vedea și stenograma ședinței Parlamentului din 29.12.2009 (<http://parlament.md/news/plenaryrecords/29.12.2009/>), raportor d-l Valeriu Cosarciuc) în detrimentul intereselor globale și primordiale ale societății - protecția mediului înconjurător, viața și sănătatea cetățenilor Republicii Moldova.

C. Proiectul Legii este în contradicție directă și contravine în mod flagrant art. 37 al Constituției Republicii Moldova care garantează dreptul fiecărui om la un mediu înconjurător sănătos.

Adițional, este regretabil faptul că Parlamentul a ignorat Concepția privind cooperarea cu societatea civilă, adoptînd proiectul în regim de urgență, fără a oferi societății civile posibilitatea de a expune opinia sa pe marginea acestui proiect.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției